

Nationella Donationsmötet 2025

Den 23–24 januari stod Sjukvårdsregion Mellansverige värd för det Nationella Donationsmötet (NDM 2025). Mötet arrangerades på Uppsala konsert och kongress. NDM hålls årligen men alternerar mellan Sveriges sex sjukvårdsregioner. Senast det hölls i Uppsala var 2018.

Mötet vänder sig till alla som arbetar med organ och vävnadsdonation men framför allt till donationsansvariga sjuksköterskor och läkare, vävnadsutredare, patologer, obduktionstekniker, rättsmedicinska professioner samt beslutsfattare inom området. Huvudtema för årets möte var etik. Halva tiden var programmet uppdelat i två delar, en för vävnad och en för organ.

Välbesökt möte

Mötet var mycket välbesökt; drygt 300 personer från hela landet deltog. Under mötet fick deltagarna bland annat höra en paneldiskussion gällande olika religioners syn på döden och donation. I diskussionen deltog representanter från islam, judendom, katolska och svenska kyrkan.

Victoria Metaxa intensivvårdsläkare i Storbritannien och ordförande för etiska sektionen inom The European Society of Intensive Care Medicine (ESICM) höll ett föredrag om etik kring vård som enkom ges för att möjliggöra organdonation.

En transplanterad person gav sin personliga och mycket gripande berättelse om hur hon upplevt sin sjukdom och till sist transplantationen som gett henne möjlighet att leva vidare.

I vävnadsspåret fördjupade vi oss i etisk analys av vävnadsdonationsfall och Nationellt donationscentrums arbete med den nationella handlingsplanen för vävnadsdonation.

Grupparbeten och föredrag

Under dag 2 genomfördes bland annat grupparbeten om hur vi skapar en bättre process för vävnadsdonation från identifiering av patienter till frisläppande och transplantation samt funderingar över vad den nya humanförordningen, SoHO-förordningen, kommer att innebära. Vävnadsdelen är en mycket uppskattad del av NDM som nu har utvecklats till att bli en naturlig del av mötet.

Transplantation är ett område där forskningen snabbt går framåt. Deltagarna fick bl.a. höra om ett EU-finansierat projekt som är ett samarbete mellan Lund och Köpenhamn. Där arbetar man med att möjliggöra att fler lungor kan doneras till transplantation. Ett annat föredrag handlade om de försök som har gjorts med att transplantera organ från grisar till människor (xeno transplantation) och hur det blivit möjligt.

Donation av organ och vävnader är en viktig verksamhet inom sjukvården som spänner över många olika verksamhetsområden. Att donera organ och vävnader efter döden är och ska vara en naturlig del av vården i livets slutskede.

Donation – ett fint teamarbete

Under senare år har krafttag tagits från bl.a. regeringen för att förbättra verksamheten i Sverige. Det har gett resultat och antalet avlidna organdonatorer har sedan 2010 fördubblats, men fortfarande finns det mycket kvar att göra inte minst inom vävnadsdonation där bl.a. logistiken är ett hinder. Under hösten 2025 kommer Socialstyrelsen att lansera en Nationell handlingsplan för organ- och vävnadsdonation där syftet är en nationell samordnad och likriktad struktur. Detta innebär en organisation med regionala donationscentrum i samtliga sjukvårdsregioner där region Mellansverige i nuläget inte har någon färdig struktur. Bildandet av en RAG Donation är dock en god början.

För att donation och transplantation ska fungera krävs ett samarbete mellan många olika delar både på och utanför sjukhuset. Donation av organ och vävnader är ett teamarbete i sin allra finaste form!

Planerandet och genomförandet av det Nationella donationsmötet har upptagit majoriteten av r-DAL och r-DAS arbetstid under 2024 vilket har gjort att kvarvarande tid till grunduppdraget har varit begränsat. Alla sju regioner ifrån sjukvårdsregion mellansverige vilket skapade en bra gruppkänsla och ger en tydlig indikation på vad som bör prioriteras under kommande verksamhetsår.